

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 7.6.2016 r.
COM(2016) 372 final

2016/0173 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

upoważniająca niektóre państwa członkowskie do wyrażenia zgody, w interesie Unii Europejskiej, na przystąpienie Republiki Korei do konwencji haskiej z 1980 r. dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

- **Przyczyny i cele wniosku**

Celem konwencji haskiej z dnia 25 października 1980 r. dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę (zwaną dalej „konwencją z 1980 r.”), ratyfikowanej dotychczas przez 93 kraje, w tym przez wszystkie państwa członkowskie UE, jest przywrócenie status quo za pomocą zagwarantowania niezwłocznego powrotu bezprawnie uprowadzonych lub zatrzymanych dzieci dzięki systemowi współpracy między organami centralnymi wyznaczonymi przez umawiające się strony.

Zapobieganie uprowadzaniu dzieci stanowi zasadniczą część unijnej polityki propagującej prawa dziecka, stąd też Unia Europejska podejmuje na szczeblu międzynarodowym działania zmierzające do poprawy stosowania postanowień konwencji z 1980 r. i zachęca państwa trzecie do przystąpienia do niej.

Republika Korei złożyła dokument przystąpienia do konwencji z 1980 r. w dniu 13 grudnia 2012 r. Konwencja weszła w życie w odniesieniu do Republiki Korei w dniu 1 marca 2013 r.

Artykuł 38 ust. 4 konwencji z 1980 r. przewiduje, że konwencja ma zastosowanie w stosunkach między państwem przystępującym a tymi umawiającymi się państwami, które złożą oświadczenie o wyrażeniu zgody na to przystąpienie.

Z uwagi na fakt, że kwestia uprowadzenia dziecka za granicę jest objęta wyłączną kompetencją zewnętrzną Unii Europejskiej, decyzję o ewentualnym wyrażeniu zgody na przystąpienie Republiki Korei należy podjąć na poziomie UE w drodze decyzji Rady. Dlatego państwa członkowskie powinny złożyć oświadczenie o wyrażeniu zgody na przystąpienie Republiki Korei w interesie Unii Europejskiej.

Wyłączna kompetencja UE w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie państwa trzeciego do konwencji z 1980 r. została potwierdzona przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, z którym konsultowano się z inicjatywy Komisji.

W opinii 1/13 z dnia 14 października 2014 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził, że „wyrażenie zgody na przystąpienie państwa trzeciego do Konwencji dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę, sporządzonej w Hadze dnia 25 października 1980 r., należy do wyłącznej kompetencji Unii Europejskiej.”

Trybunał podkreślił w szczególności konieczność jednolitości na szczeblu UE, aby uniknąć „różnicowanej geometrii” wśród państw członkowskich. Celem niniejszej decyzji jest umożliwienie wejścia konwencji z 1980 r. w życie między Republiką Korei a wszystkimi państwami członkowskimi UE.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

W odniesieniu do kwestii uprowadzenia dziecka przez jednego z rodziców konwencja z 1980 r. jest międzynarodowym odpowiednikiem rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 (tzw.

rozporządzenia Bruksela II bis), które stanowi podstawę unijnej współpracy sądowej w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej¹.

Jednym z głównych celów rozporządzenia jest zapobieganie uprowadzaniu dziecka z jednego państwa członkowskiego do innego dzięki ustanowieniu procedur gwarantujących szybki powrót dziecka do państwa jego zwykłego pobytu. W tym celu w art. 11 rozporządzenia Bruksela II bis wprowadzono procedurę ustanowioną w konwencji z 1980 r. i uzupełniono ją poprzez wyjaśnienie pewnych aspektów, w szczególności w odniesieniu do wysłuchania dziecka, terminu na wydanie orzeczenia od wniesienia wniosku o powrót dziecka oraz podstawy odmowy powrotu dziecka. Ponadto w rozporządzeniu wprowadza się przepisy regulujące sprzeczne orzeczenia zarządzające powrót dziecka i orzeczenia odmawiające zarządzania powrotu dziecka wydane w różnych państwach członkowskich.

Aby państwa członkowskie mogły polegać na wspólnych przepisach w przypadku uprowadzenia dziecka, Unia Europejska na szczeblu międzynarodowym popiera przystępowanie państw trzecich do konwencji z 1980 r.

Dnia 21 grudnia 2011 r. Komisja przyjęła 8 wniosków dotyczących decyzji Rady w celu wyrażenia zgody na przystąpienie do konwencji haskiej z 1980 r. dotyczącej uprowadzenia dziecka 8 państw trzecich (Maroka, Singapuru, Federacji Rosyjskiej, Albanii, Andory, Seszeli, Gabonu i Armenii)².

Między czerwcem a grudniem 2015 r. Rada Unii Europejskiej przyjęła 7 decyzji w oparciu o wyżej wymienione wnioski³.

Niniejszy wniosek dotyczy państwa trzeciego (Republika Korei), które przystąpiło do konwencji z 1980 r. po przyjęciu wniosków z 2011 r.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Oprócz ogólnego celu, jakim jest rozwój współpracy sądowej w sprawach cywilnych mających skutki transgraniczne zgodnie z art. 81 TFUE, niniejszy wniosek jest powiązany z celem zapisanym w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej dotyczącym ochrony praw dziecka. System ustanowiony konwencją haską z 1980 r. ma na celu ochronę dziecka przed szkodliwymi skutkami uprowadzenia dziecka przez rodzica i zapewnienie dziecku możliwości utrzymywania kontaktu z obojgiem rodziców, na przykład dzięki zapewnieniu skutecznego wykonywania praw do kontaktu z dzieckiem.

Niniejszy wniosek jest również spójny z promowaniem korzystania z mediacji przy rozstrzyganiu transgranicznych sporów rodzinnych. Dyrektywa w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych⁴ ma zastosowanie między innymi do prawa rodzinnego w ramach wspólnej europejskiej przestrzeni sądowej. Konwencja haska z 1980 r. również zachęca do polubownego rozwiązywania sporów rodzinnych. Jeden z

¹ Dz.U. L 338 z 23.12.2003, s.31.

² COM (2011) 904, 908, 909, 911, 912, 915, 916, 917 przyjęte dnia 21 grudnia 2011 r.

³ Decyzja Rady (UE) 2015/1023 z dnia 15 czerwca 2015 r.; decyzja Rady (UE) 2015/1024 z dnia 15 czerwca 2015 r.; decyzja Rady (UE) 2015/2354 z dnia 10 grudnia 2015 r.; decyzja Rady (UE) 2015/2355 z dnia 10 grudnia 2015 r.; decyzja Rady (UE) 2015/2356 z dnia 10 grudnia 2015 r.; decyzja Rady (UE) 2015/2357 z dnia 10 grudnia 2015 r.; decyzja Rady (UE) 2015/2358 z dnia 10 grudnia 2015 r. Decyzja dotycząca Gabonu jest tymczasowo wstrzymana do czasu wyznaczenia przez Gabon organu centralnego, zgodnie z art. 6 konwencji.

⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/52/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. L 136 z 24.5.2008, s. 3).

przewodników dotyczących dobrych praktyk w ramach konwencji haskiej z 1980 r., opublikowany przez Haską Konferencję Prawa Prywatnego Międzynarodowego, poświęcony jest korzystaniu z mediacji przy rozwiązywaniu międzynarodowych konfliktów rodzinnych dotyczących opieki nad dzieckiem, które wchodzi w zakres konwencji. Z inicjatywy Komisji wytyczne te zostały przetłumaczone na wszystkie języki UE inne niż angielski i francuski oraz na język arabski, aby wspierać dialog z krajami, które nie podpisały jeszcze konwencji oraz pomóc w poszukiwaniu konkretnych sposobów rozwiązywania problemów z krajami, które nie ratyfikowały konwencji⁵, w przypadku uprowadzenia dziecka za granicę.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Ze względu na fakt, że decyzja dotyczy umowy międzynarodowej, stosowną podstawą prawną jest art. 218 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wraz z art. 81 ust. 3. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Zjednoczone Królestwo oraz Irlandia są związane rozporządzeniem (WE) nr 2201/2003 i w związku z powyższym biorą udział w przyjęciu i stosowaniu niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej decyzji, nie jest nią związana ani jej nie stosuje.

• Pomocniczość

Inicjatywa ta wchodzi w zakres wyłącznych kompetencji UE zgodnie z art. 3 ust. 2 TFUE, co potwierdzono w opinii 1/13 Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Zasada pomocniczości nie ma zatem zastosowania.

• Proporcjonalność

Niniejszy wniosek został sporządzony na wzór przyjętych już decyzji Rady w tej samej sprawie i nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celu, jakim jest spójność działań UE w sprawach uprowadzenia dziecka za granicę, przez zagwarantowanie, że wszystkie państwa członkowskie zaakceptują przystąpienie Republiki Korei do konwencji haskiej z 1980 r. w wyznaczonym czasie.

3. WYNIKI OCEN EX-POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

• Konsultacje z zainteresowanymi stronami

Aby umożliwić UE podjęcie świadomej decyzji, czy zatwierdzić przystąpienie danego państwa trzeciego do konwencji haskiej z 1980 r., konieczne jest przeprowadzenie odpowiednich prac przygotowawczych.

W trakcie spotkania ekspertów w dniu 20 stycznia 2015 r. Komisja i państwa członkowskie UE uzgodniły szereg wskaźników służących ocenie sytuacji w państwie trzecim. Kwestionariusz zawiera orientacyjny wykaz wskaźników, mających służyć dokonaniu oceny sytuacji w państwie trzecim, które przystąpiło do konwencji. Z konsultacji przeprowadzonych z państwami członkowskimi oraz dyskusji przeprowadzonych na posiedzeniu ekspertów w

⁵ <https://www.hcch.net/en/publications-and-studies/details4/?pid=5568&dtid=3>

dniu 15 stycznia 2016 r. wynika, że obecnie państwa członkowskie nie sprzeciwiają się przystąpieniu Republiki Korei do konwencji z 1980 r.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Z szeregu źródeł pozyskano odpowiednie informacje na temat wdrożenia konwencji w Korei. Informacje zostały po pierwsze zebrane przez delegaturę UE w Republice Korei, w szczególności w odniesieniu do wdrożenia przepisów wykonawczych, funkcjonowania centralnego sądu do rozpatrywania spraw dotyczących uprowadzenia dziecka i możliwości korzystania z pomocy prawnej przez obcokrajowców. Wyniki analizy były zadowalające i, nawet jeśli istnieją pewne obawy dotyczące niskiej znajomości konwencji wśród prawników i braku szczególnych środków wdrażających, nie mają one charakteru, który mógłby uniemożliwić wyrażenie zgody na przystąpienie Republiki Korei.

Ponadto państwa członkowskie zebrały dane na temat sytuacji w Republice Korei, a wynik został omówiony na posiedzeniu ekspertów dnia 15 stycznia 2016 r.

Dalsze informacje pochodziły od Stałego Biura Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego. Republika Korei wypełniła zarówno standardowy kwestionariusz dla nowych stron konwencji, jak i profil krajowy⁶. Ponadto Republika Korei wyznaczyła dwóch sędziów do udziału w Międzynarodowej Haskiej Sieci Sędziów. Sędziowie z Republiki Korei, którzy w przeszłości byli oddelegowani do Stałego Biura (każdorazowo było to oddelegowanie na rok), odegrali w kraju istotną rolę przy wdrażaniu konwencji z 1980 roku.

- **Ocena skutków**

Niniejszy wniosek nie ma znaczącego wpływu gospodarczego, społecznego ani wpływu na środowisko, które wymagałyby przeprowadzenia oceny skutków w ramach wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących lepszego stanowienia prawa. Podobnie jak w przypadku siedmiu decyzji Rady przyjętych już w 2015 r., dotyczących zgody na przystąpienie niektórych państw trzecich do konwencji haskiej z 1980 r., nie ma konieczności przeprowadzenia oceny skutków, zważywszy na charakter tego aktu ustawodawczego. W istocie jedynym możliwym aktem jest decyzja Rady w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie państwa trzeciego do konwencji z 1980 roku.

Niemniej jednak Komisja i państwa członkowskie zgodnie z zasadami określonymi powyżej dokonały szczegółowej oceny sytuacji w Republice Korei, w celu sprawdzenia, czy jest ona zdolna do wdrożenia konwencji z 1980 r. w zadowalający sposób.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Ponieważ wniosek dotyczy jedynie upoważnienia państw członkowskich do wyrażenia zgody na przystąpienie Republiki Korei do konwencji z 1980 r., monitorowanie jego realizacji ograniczono do przestrzegania przez państwa członkowskie treści deklaracji oraz terminu jej złożenia i poinformowania o tym Komisji zgodnie z decyzją Rady.

⁶ Oba dokumenty dostępne są na stronie internetowej Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego.

Wniosek

DECYZJA RADY

upoważniająca niektóre państwa członkowskie do wyrażenia zgody, w interesie Unii Europejskiej, na przystąpienie Republiki Korei do konwencji haskiej z 1980 r. dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 81 ust. 3, w związku z art. 218,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego⁷,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Unia Europejska wyznaczyła jako jeden ze swoich celów wspieranie ochrony praw dziecka, zgodnie z treścią art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej. Środki ochrony dzieci przed bezprawnym uprowadzeniem lub zatrzymaniem stanowią zasadniczą część tej polityki.
- (2) Unia przyjęła rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003⁸ („rozporządzenie Bruksela II bis”), którego celem jest ochrona dzieci przed szkodliwymi skutkami bezprawnego uprowadzenia lub zatrzymania i ustanowienie procedur zapewniających niezwłoczny powrót dziecka do państwa jego zwykłego pobytu, a także zapewnienie ochrony prawa do kontaktów z dzieckiem i do pieczy nad nim.
- (3) Rozporządzenie (WE) nr 2201/2003 uzupełnia i wzmacnia Konwencję haską z dnia 25 października 1980 r. dotyczącą cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę („konwencja haska z 1980 r.”), która ustanawia, na szczeblu międzynarodowym, system obowiązków i współpracy między umawiającymi się państwami oraz między organami centralnymi, których celem jest zapewnienie niezwłocznego powrotu bezprawnie uprowadzonych lub zatrzymanych dzieci.
- (4) Wszystkie państwa członkowskie Unii są stronami konwencji haskiej z 1980 r.
- (5) Unia zachęca państwa trzecie do przystąpienia do konwencji haskiej z 1980 r. i wspiera właściwe wdrażanie konwencji haskiej z 1980 r., uczestnicząc, wraz z państwami członkowskimi, między innymi w komisjach specjalnych organizowanych regularnie przez Haską Konferencję Prawa Prywatnego Międzynarodowego.

⁷ Dz.U. C , , s. .

⁸ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Dz.U. L 338 z 23.12.2003, s. 1).

- (6) Wspólne ramy prawne mające zastosowanie między państwami członkowskimi Unii a państwami trzecimi można uznać za najlepsze rozwiązanie w delikatnych sprawach uprowadzenia dziecka za granicę.
- (7) Konwencja haska z 1980 r. przewiduje, że ma ona zastosowanie w stosunkach między państwem przystępującym a tymi umawiającymi się państwami, które złożyły oświadczenie o wyrażeniu zgody na to przystąpienie.
- (8) Konwencja haska z 1980 r. nie pozwala regionalnym organizacjom integracji gospodarczej, takim jak Unia, na zostanie jej stronami. Unia nie może zatem przystąpić do niej ani złożyć oświadczenia o wyrażeniu zgody dotyczącej państwa przystępującego.
- (9) Zgodnie z opinią 1/13 Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oświadczenia o wyrażeniu zgody na mocy konwencji z 1980 r. wchodzą w zakres wyłącznej kompetencji zewnętrznej Unii.
- (10) Republika Korei złożyła dokument przystąpienia do konwencji haskiej z 1980 r. w dniu 13 grudnia 2012 r. Konwencja weszła w życie w odniesieniu do Republiki Korei w dniu 1 marca 2013 r.
- (11) Kilka państw członkowskich wyraziło już zgodę na przystąpienie Republiki Korei do konwencji haskiej z 1980 r. Z oceny sytuacji w Republice Korei wynika, że te państwa członkowskie, które nie wyraziły jeszcze zgody na przystąpienie Republiki Korei, mogą wyrazić zgodę, w interesie Unii, na przystąpienie Republiki Korei zgodnie z warunkami określonymi w konwencji haskiej z 1980 r.
- (12) Państwa członkowskie, które nie wyraziły jeszcze zgody na przystąpienie Republiki Korei, powinny zatem zostać upoważnione do wyrażenia takiej zgody w interesie Unii i złożenia swoich oświadczeń o wyrażeniu zgody na przystąpienie Republiki Korei zgodnie z warunkami określonymi w niniejszej decyzji. Republika Czeska, Irlandia i Republika Litewska wyraziły już zgodę na przystąpienie Republiki Korei do konwencji haskiej z 1980 r. i nie muszą składać nowych oświadczeń, ponieważ obecne oświadczenia mają ważność w świetle prawa międzynarodowego publicznego.
- (13) Zjednoczone Królestwo oraz Irlandia są związane rozporządzeniem (WE) nr 2201/2003 i w związku z powyższym biorą udział w przyjęciu i stosowaniu niniejszej decyzji.
- (14) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej decyzji, nie jest nią związana ani jej nie stosuje,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Państwa członkowskie, które nie wyraziły jeszcze zgody na przystąpienie Republiki Korei do Konwencji haskiej z dnia 25 października 1980 r. dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę („konwencja haska z 1980 r.”) w interesie Unii, zostają niniejszym do tego upoważnione.

2. Państwa członkowskie, o których mowa w ust. 1, złożą w interesie Unii nie później niż w dniu ...* oświadczenie o wyrażeniu zgody na przystąpienie Republiki Korei do konwencji haskiej z 1980 r., w brzmieniu:

„[PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE – pełna nazwa] oświadcza, że wyraża zgodę na przystąpienie Republiki Korei do Konwencji haskiej z dnia 25 października 1980 r. dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę, zgodnie z decyzją Rady (UE) 2016/... **.”.

3. Każde z państw członkowskich informuje Radę i Komisję o złożeniu swojego oświadczenia i przekazuje Komisji tekst oświadczenia w terminie dwóch miesięcy od jego złożenia.

Artykuł 2

Państwa członkowskie, które przed datą przyjęcia niniejszej decyzji złożyły oświadczenia o wyrażeniu zgody na przystąpienie Republiki Korei do konwencji haskiej z 1980 r., nie składają nowych oświadczeń.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja skierowana jest do wszystkich państw członkowskich z wyjątkiem Republiki Czeskiej, Irlandii i Republiki Litewskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*